

**Strategije
znanstvenega
raziskovanja**

Strategije znanstvenega raziskovanja

1. Longitudinalni pristop
2. Prečni pristop
3. Pilotna študija
4. Študija primera

Strategije raziskovanja...

...so postopki, načini pridobivanja raziskovalnih podatkov

Longitudinalni pristop

...vključuje zbiranje podatkov o isti skupini ali posamezniku v **daljšem časovnem obdobju** (intervalno)

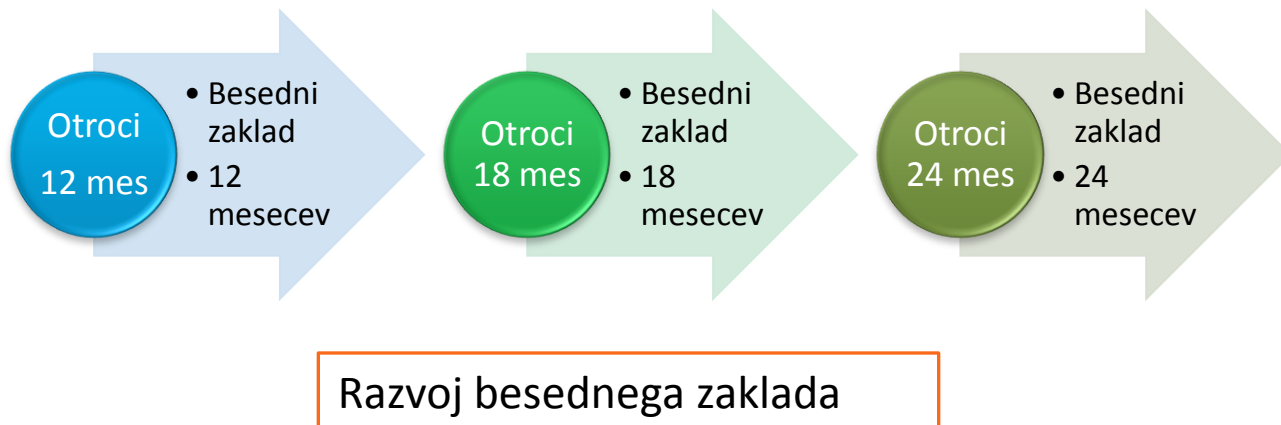
...spremljamo **spremembe** v časovnem obdobju

Prečni pristop

...vključuje zbiranje podatkov v daljšem časovnem obdobju,
vendar na **različnih skupinah ali posameznikih**

...spremljamo spremembe v **časovnih obdobjih**

Pilotna študija je...

...**predhodna študija**, narejena na manjšem vzorcu

...usmerjena je v **preverjanje** pripomočkov, vzorca ali postopka za glavno raziskavo

Naloga

- Pripravite pilotno študijo, kjer boste preverjali raziskovalne pripomočke.

Študija primera...

- ...je usmerjena v **opis in analizo primera** (oseba, inštitucija, zgodovinski potek)
- ...uporablja **različne postopke in pripomočke** za zbiranje podatkov
- ...upoštevava **kontekst**

Dopolnitev seminarska naloga

Metode znanstvenega raziskovanja

Metode znanstvenega raziskovanja

- Metoda spraševanja
- Metoda opazovanja
- Metoda eksperimenta

Metoda spraševanja

- Pridobimo podatke, informacije, stališča, odnos do predmeta proučevanja:
 - Demografski podatki
 - Vedenje (samoporočano)
 - Stališča in mnenja
 - Znanje
 - Namere, pričakovanja in cilji

Metode spraševanja

- Anketa
- Intervju
- Fokusne skupine

Značilnosti metod spraševanja

- Povezanost vsebine z raziskovalnim problemom
- Pilotna verzija
- Vzorec – ustreznost glede na uporabljen pristop
- Število vprašanj
- Vrste vprašanj – odprta/zaprta
- Socialno zaželjeni odgovori/vpliv skupine

Načini odgovarjanja

1. Kategorialno
2. Možnost več odgovorov
3. Ocenjevalne lestvice
4. Rangiranje
5. Odprti odgovori

Kategorialni način odgovarjanja

Spol:

- M
- Ž

Stopnja izobrazbe

- Osnovna
- Srednja
- Višja
- Visoka
- Specializacija
- Magisterij
- Doktorat

Možnost več odgovorov

Kakšno sadje najpogosteje uživata?

- Jabolka
- Hruške
- Kivi
- Banane
- Ananas

Kdaj izkoristite čas za počitnice?

- Poleti
- Pozimi
- V času večjih praznikov
- Kadarkoli

Ocenjevalne lestvice

Kako pogosto hodite v kino?

- Enkrat na teden
- Enkrat na dva tedna
- Enkrat mesečno
- Enkrat na pol leta
- Enkrat letno

Kako bi ocenili storitve vašega zobozdravnika?

- 1- neustrezno
- 2- zadovoljivo
- 3- srednje
- 4- dobro
- 5- odlično

Rangiranje odgovorov

Razvrstite po pomembnosti naslednje faktorje, ki vplivajo na nakup avtomobila (1- najbolj pomemben, 6 – najmanj pomemben)

Poraba goriva _____

Max hitrost _____

Hitrost pospeškov _____

Varnost _____

Stroški servisa _____

Prestiž _____

Odprti odgovori

1. Opišite vpliv tečaja na vaše obiskovanje knjižnic.
2. Kakšen vpliv je imela bolezen na kvaliteto vašega življenja?

Smernice za sestavljanje ankete

- Vsebina /cilj, hipoteze - KAJ
- Način odgovarjanja/vrsta vprašanj - KAKO
- Zaporedje vprašanj - KDAJ

Vrste vprašanj

Nestrukturirana vprašanja

- Pestrost odgovorov
- Problem jasnosti odgovorov
- Težja analiza

- **Novi fenomeni**

Strukturirana vprašanja

- Vnaprej določeni odgovori
- Iskanje ustreznih odgovorov
- Lažja analiza

- **Poznani fenomeni**

Vrste vprašanj - glede na vsebino

- Demografska vprašanja
- Informativna vprašanja
- Vprašanja lastne zaznave
- Akcijska vprašanja
- Vprašanja mnenj ali stališč

Intervju

- Pridobivanje podatkov s pogovorom
- Več vrst intervjuja:
 - Nestrukturiran
 - Polstrukturiran
 - Strukturiran

Smernice za sestavljanje anket/intervjujev

- Od splošnega k specifičnemu
- Vprašanja s podobno vsebino skupaj
- Čim lažji način odgovarjanja
- Pri zaprtih vprašanjih medsebojno izključujoče možnosti
- Razlaga nejasnih, novih pojmov
- Izogibanje žargonu, tehničnim terminom
- Ustrezno oblikovanje

Fokusne skupine

- Vodena razprava v skupini, usmerjena na točno določeno temo

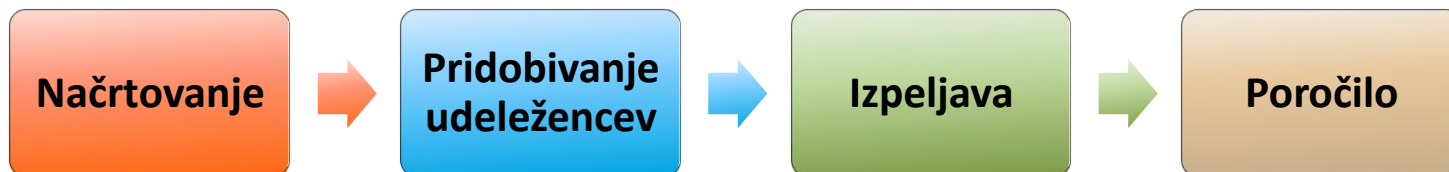
Fokusna skupina

- Udeleženci so vnaprej izbrani
- Udeleženci so seznanjeni s temo pogovora
- Pogovor poteka po točno določenem načrtu

Cilji fokusne skupine

- Pridobivanje visoko kvalitetnih podatkov v socialnem kontekstu
- Udeleženci razmišljajo o lastnih pogledih v kontekstu drugih pogledov
- *Mnenja, stališča, prepričanja, ideje, razumevanja, zaznavanja...*

Koraki pri fokusnih skupinah

Metoda opazovanja

- ...je ena najbolj direktnih metod znanstvenega raziskovanja
- ...opazujemo vedenje (ožje/krajše, širše/daljše enote)
- ...v naravni ali laboratorijski situaciji

Vrste opazovanja

1. Sistematično
2. Nesistematično

1. Priložnostno opazovanje
2. Formalno opazovanje
3. Opazovanje z udeležbo

Vzorčenje opazovanja

- Časovno vzorčenje
- Vedenjsko vzorčenje

Tehnike opazovanje / zbiranja podatkov

- Pripovedno/anekdotsko opazovanje
- Ček-lista
- Opazovalne sheme
 - Pogostost vedenja
 - Trajanje vedenja
 - Zaporedje vedenja

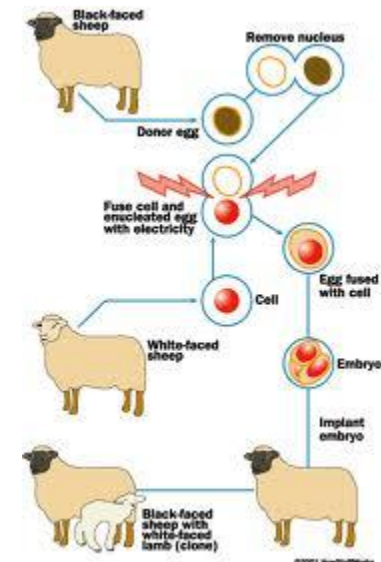
Problemi metode opazovanja

- Pristranskost opazovalca
- Nepoznavanje opazovane situacije
- Nepoznavanje tehnik opazovanja

Eksperiment je...

...metoda, s katero odkrivamo vzročno-posledične odnose v okviru nadzorovanih okoliščin

...metoda, kjer ugotavljamo, kako ena spremenljivka (neodvisna) vpliva na drugo (odvisna)

Vrste spremenljivk

1. Neodvisna spremenljivka:

1. Eksperimentator jo kontrolira
2. Kakšen vpliv povzroči (na odvisno spremenljivko)

2. Odvisna spremenljivka

1. Spremenljivka, ki jo eksperimentator spremlja
2. Rezultat je odvisen od vpliva (neodvisna spremenljivka)

Zasnova eksperimenta

- 2 skupini – eksperimentalna in kontrolna
- Neodvisno spremenljivko uvedemo v eksperimentalno skupino
- Kontrolna skupina je brez sprememb

